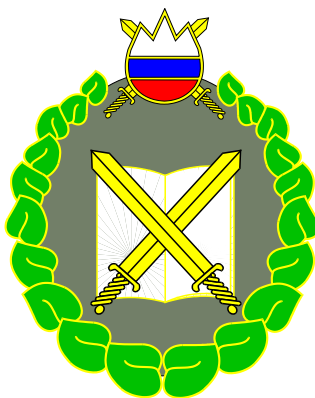

**ŠOLA ZA ČASTNIKE
23. GENERACIJA
SPECIALIZACIJA PEHOTA**

ZAKLJUČNA NALOGA

USPOSABLJANJE OSTROSTRELCEV

Kandidatka - slušateljica: desetnica Vesna Škof
Mentor: stotnik Boris Stankovič
Somentor: višji štabni vodnik Andrej Mrak

Maribor, november 2012

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

Slovenska vojska
Poveljstvo za doktrino, razvoj,
izobraževanje in usposabljanje
Šola za častnike

Številka:

Datum:

ZAKLJUČNA NALOGA

USPOSABLJANJE OSTROSTRELCEV

Kandidatka - slušateljica: desetnica Vesna Škof
Mentor: stotnik Boris Stankovič
Somentor: višji štabni vodnik Andrej Mrak

Maribor, november 2012

Engelsova ulica 15, p.p. 1331, 2111 Maribor
Telefon 02 449 5098, fax: 02 449 5100, e-pošta: pdriu.sc@mors.si Identifikacijska št. za DDV: (SI) 47978457, MŠ
5268923, TRR 01100-63701911

KAZALO

KAZALO	iii
POVZETEK	v
SUMMARY	vi
ZAHVALA	vii
1. UVOD	1
1.1 IZHODIŠČE ZAKLJUČNE NALOGE	1
1.2 NAMEN IN CILJ RAZISKAVE	1
1.3 METODE DE LA	1
1.4 STRUKTURA ZAKLJUČNE NALOGE	1
2 POJEM OSTROSTRELEC	2
2.1 ZGODOVINA OSTROSTRELSTVA	2
3 VLOGA OSTROSTRELCEV V SV	3
3.1 OSTROSTRELEC V SV	3
3.1.1 Organiziranost ostrostrelcev v SV	3
3.2 OPREMA OSTROSTRELCEV V SV	3
3.2.1 Obvezna, dodatna, sanitetna in posebna oprema	3
3.2.2 Ostrostrelsko orožje	4
PGM Ultima Ratio Commando I .308 WIN	6
Slika 1: Ostrostrelska puška PGM Ultima Ratio Commando I .308 WIN	6
Slika 2: Strelni daljnogled Schmid und Bender 3-12 x 50 PM II LP	6
PGM Mini Hecate .338 LM	7
Slika 3: Ostrostrelska puška PGM Mini Hecate .338 LM	7
PGM Hecate II .50 BMG	8
Slika 4: Ostrostrelska puška PGM Hecate II .50 BMG	8
Slika 5: Strelni daljnogled Nightforce NXS 5,5 – 22 X 50	9
3.2.3 Ostale optične naprave	9
Spektiv	9
Nočna opazovalna naprava	10
Slika 6: Nočnogled Simrad KN 252	10
4 USPOSABLJANJE OSTROSTRELCEV V SV	11
4.1 SELEKTIVNI POSTOPEK	11
4.2 POSTOPEK USPOSABLJANJA OSTROSTRELCEV V SV	12
4.2.1 Pričakovan nivo znanja	12
4.2.2 Ocenjevanje	12
4.2.3 Izvedba programa	13

4.2.4	Pogoji za dokončanje usposabljanja	13
4.2.5	Predmetnik	13
	Individualne veščine	14
	Oborožitev, optični, elektronski in drugi sistemi, pouk streljanja in strelska urjenja	15
	Ostrostrelska taktika	19
	Ognjena podpora s posrednim in z letalskim ognjem	21
	Zaključna vaja	22
5	USPOSABLJANJE OSTROSTRELCEV V ZDA	24
5.1	SELEKTIVNI POSTOPEK	24
5.2	POSTOPEK USPOSABLJANJA OSTROSTRELCEV V ZDA	24
5.2.1	Predmetnik	24
5.2.2	Preverjanje znanja	25
6	PRIMERJAVA USPOSABLJANJA OSTROSTRELCEV V SV IN ZDA	26
7	DVIGOVANJE NIVOJA ZNANJA OSTROSTRELCEV	27
7.1	OHRANJANJE NIVOJA ZNANJA V ENOTI	27
7.2	DVIG NIVOJA ZNANJA V ENOTI	27
8	PREDLOG IZBOLJŠANJA USPOSABLJANJA OSTROSTRELCEV V SV	29
9	ZAKLJUČEK	30
	LITERATURA	31
	SEZNAM SLIK	33
	SLOVAR TUJIH IZRAZOV IN KRATIC	34
	IZJAVA O AVTORSTVU	35

POVZETEK

Usposabljanje ostrostrelcev je za Slovensko vojsko pomembna tema, saj so ostrostrelci del naše organizacije, pa vendar podatki o njihovem usposabljanju niso pogosta tema pogovora. Zato sem se odločila, da s to zaključno nalogo predstavim usposabljanje ostrostrelcev v SV in ga primerjam z usposabljanjem ostrostrelcev marincev v ZDA.

Zaključna naloga je razdeljena na več delov. Prvi del je splošni o ostrostrelcih in vsebuje predvsem teoretične podatke o opremljenosti ostrostrelcev in njihovem delovanju. Drugi del pa govori o usposabljanju ostrostrelcev v SV, kjer sem podrobneje predstavila in opisala selektivni postopek, predmetnik ter vse teme, ki se jih kandidati učijo na takem tečaju. Poleg usposabljanja ostrostrelcev v SV, sem opisala tudi usposabljanje ameriških marincev za ved ostrostrelca. V zadnjem delu pa sem poskušala skozi primerjavo med usposabljanjem ostrostrelcev v SV in pri ameriških marincih prikazati, kako bi lahko usposabljanje ostrostrelcev v SV izboljšali in na kakšen način bi ohranjali ter nadgradili njihovo znanje.

Za izdelavo zaključne naloge sem uporabila veliko različnih virov in pri zbiranju gradiva ugotovila, da je veliko tem, ki se jih kandidati učijo med usposabljanjem, javnosti skritih. Zato je bilo zbiranje virov precej težavno, podatki, ki sem jih navedla v zaključni nalogi, pa niso tajni. Pri vpogledu na širšo sliko te teme so pripomogli tudi nekateri kandidati, ki so se tega tečaja v SV in ZDA udeležili.

Ključne besede: ostrostrelec, usposabljanje ostrostrelcev, ostrostrelci marinci v ZDA, selekcija

SUMMARY

Sniper training is an important topic in the Slovenian army. Snipers are a part of our organization although the information about their training isn't a frequent topic. That's why I decided that I will present sniper training in this final paper and that I will compare it with the marine sniper training.

The final paper is divided into several parts. The first part talks about the sniper in general and consists mostly from theoretical information about sniper equipment and their employment. The second part consists of Slovenian sniper training. Here I have thoroughly presented the selection process and everything that the candidates learn on such a course. Besides the Slovenian training I have also included the marine sniper training process. In the final part of the paper suggests, with the comparison of the marine and Slovenian sniper training, how to improve training in the Slovenian sniper program as well as how to keep and upgrade their knowledge.

For the purposes of this paper I have used many different sources. During the collection of sources I have discovered that there are many topics, that the candidates learn, that are hidden to the public eye. This is the reason why it has been so difficult to collect resources for this paper. The data that has been used is unclassified. Help was also received by graduates of the sniper course in Slovenia and USA.

Keywords: sniper, sniper training, marine sniper training, selection

ZAHVALA

Za strokovno pomoč in vodenje pri nastajanju moje zaključne naloge, se iskreno zahvaljujem svojemu mentorju in somentorju.

Posebna zahvala gre mojim staršem, ki me podpirata pri vseh mojih odločitvah in mi ves čas stojita ob strani.

Hvala tudi ostalim družinskim članom, prijateljem in sodelavcem, zaradi katerih so bili prosti čas in vikendi v zadnjem letu bolj zanimivi.

Na koncu bi se rada zahvalila tudi ostrostrelcem v SV, ki so mi namenili del svojega časa in mi pomagali pri iskanju podatkov o moji temi zaključne naloge.

1. UVOD

1.1 IZHODIŠČE ZAKLJUČNE NALOGE

Za izdelavo zaključne naloge z naslovom Usposabljanje ostrostrelcev, sem se odločila zato, ker je tema zelo privlačna. Večina ljudi izraz ostrostrelec pozna, vendar pa ne ve kakšna je pravzaprav njihova vloga. Tudi na vojaškem področju se vprašanje o njihovi vlogi na bojišču poraja mnogim poveljnikom. Da bi razumeli kakšno vlogo imajo ostrostrelci v SV pa moramo poznati predvsem način usposabljanja, torej kakšno je njihovo znanje, kako se razlikuje od ostalih VED-ov in česa so sposobni.

SV je v želji po čim boljši izvedbi usposabljanja ostrostrelcev leta 2011, s pomočjo Ameriških marincev, izdelala nov program usposabljanja ostrostrelcev.

O ostrostrelcih si lahko zastavimo naslednja vprašanja (kljub prenovljenemu programu usposabljanja):

- Kakšne so naloge ostrostrelca v vojski?
- Kakšen je selekcijski postopek, da postaneš kandidat za ostrostrelca v vojski?
- Na kakšen način se usposabljujejo kandidati za ostrostrelce v SV?
- Na kakšen način se usposabljujejo kandidati za ostrostrelce v ZDA?
- Kje nastanejo največje razlike med usposabljanjem kandidatov za ostrostrelce v SV in v ZDA?
- Kako bi izboljšali program usposabljanja ostrostrelcev v SV?
- Kako naj ostrostrelci svoje znanje ohranjajo in ga krepijo?

1.2 NAMEN IN CILJ RAZISKAVE

Namen zaključne naloge je predstaviti usposabljanje ostrostrelcev v SV in marincih v ZDA ter primerjati usposabljanja med seboj. Podobne tematike v sklopu usposabljanja v SV še nisem zasledila, vendar se mi zdi tema zanimiva, ugotovitve pa bi se lahko prenesle tudi v prakso.

V zaključni nalogi bom analizirala usposabljanje ostrostrelcev, z namenom izboljšanja že obstoječega programa usposabljanja. Tekom izdelave zaključne naloge, se bodo izoblikovale posamezne smernice za izboljšanje našega programa usposabljanja ostrostrelcev, ki se bodo morda nekoč lahko uporabile tudi v praksi.

1.3 METODE DELA

Pri izdelavi zaključne naloge sem uporabila študijo knjižnih in elektronskih virov naše in tuje literature. Za zbiranje podatkov o usposabljanju ostrostrelcev sem se obrnila tudi na ostrostrelce, zaposlene v Slovenski vojski. Ravno oni so bili najboljši vir informacij o poteku usposabljanja ostrostrelcev, niso pa pristojni za izdajanje kakršnekoli literature oziroma informacij, ki vsebujejo tajne podatke o usposabljanju.

1.4 STRUKTURA ZAKLJUČNE NALOGE

Zaključna naloga je razdeljena na tri dele. Na splošni, teoretični del o ostrostrelcih, teoretični del o usposabljanju in na praktični del, kjer so zapisani izsledki o primerjavi usposabljanja in dvigovanju oziroma ohranjanju že dobljenega znanja pri že usposobljenih ostrostrelcih.

2 POJEM OSTROSTRELEC

2.1 ZGODOVINA OSTROSTRELSTVA

Prvi ostrostrelci so uporabljali veliko bolj primitivno orožje kot ga uporabljajo danes. Nekateri so mnenja, da so lokostrelci začetniki ostrostrelcev, saj so bili posebej izurjeni, da so z orožjem tistega časa uničili pomembne cilje. Za prve moderne ostrostrelce pa nekateri štejejo elitne strelce, ki so bili za čas vladanja kralja Ludvika XIV. usposobljeni, da so z zračnimi puškami ubijali viteze, zaščitene z oklepom.

Izraz za ostrostrelca (angl. sniper) pa izhaja iz imena za majhno močvirsko ptico sloko (angl. snipe). V poznem 18.stol. so jo lovili britanski častniki v Indiji. Lov na to hitro ptico je bil izjemno težak, zato je strelec, ki jo je želel zadeti, potreboval veliko vaje in spretnosti. Prvi znani zapis izraza za ostrostrelca je bil uporabljen v pismu angleškega vojaka, v slovarju pa se je izraz prvič pojavil leta 1824.

Ostrostrelci so za svojo oborožitev sprva uporabljali muškete, ki pa niso bile zelo natančne. V Napoleonskih vojnah so poleg mušket Britanci pričeli uporabljati tudi puške.

V Krimskih vojnah pa so se puške uporabljale že kot osnovna oborožitev vojakov.

V Ameriški državljanski vojni so se pojavili ostrostrelci, imenovani Berdanovi (ameriški častnik in izumitelj na področju vojaške tehnike) strelci. Ti so v enoto lahko prišli le, če so opravili strelski test natančnosti. Večina jih je bila pismenih, kar je bilo nenavadno za tisto obdobje. Uporabljali so puško, ki se je še vedno polnila od spredaj. Streljali so sovražnikove častnike in posadke s podpornim orožjem. Ostrostrelcem je največjo težavo predstavljal smodnik, saj je po strelu pustil velik oblak dima.

V prvi svetovni vojni pa so Nemci uporabljali izurjene ostrostrelce. Prvi so pričeli z uporabo posebnega streliva, samo za ostrostrelce. Bilo je precej bolj natančno. Nemški ostrostrelci so po navadi delovali samostojno.

Za razliko od nemških, pa so britanski ostrostrelci v prvi svetovni vojni delovali v pari. Eden v paru je bil strelec in drugi opazovalec. Njihova naloga je bila uničevanje prednostnih ciljev in zbiranje podatkov. Zato je imel strelec na puški strelni daljnogled z do štirikratno povečavo, opazovalec pa spektiv z dvajsetkratno povečavo.

V slovenski vojaški doktrini je bilo do nedavnega mesto ostrostrelca v vsakem pehotnem oddelku. Vse naloge je opravljal v okviru svoje enote. Tako je ostrostrelec prenašal vse napore navadnega vojaka, zato je zaradi napora zbranost manjša in možnost zgrešitve veliko večja. Poleg tega se je lahko zgodilo, da je bil ostrostrelec odkrit in je zato moral uporabiti svoje orožje za svojo lastno obrambo. Na podlagi tega je bilo potrebno, da je bil ta ostrostrelec opremljen z polavtomatsko ostrostrelsko puško. V SV je bila to polavtomatska ostrostrelska puška Zastava M-76 7,9 mm. (Vodopivec 2011a: 9, 10, 11, 12)

3 VLOGA OSTROSTRELCEV V SV

3.1 OSTROSTRELEC V SV

Ostrostrelec v SV je odličen strelec. Tudi v slabih pogojih (različne vremenske razmere, stalni psihični pritisk, itn.) je sposoben delovati po sovražniku iz zakritega položaja in z večje razdalje kot vojak z navadnim pehotnim orožjem. Njegova naloga je, da uniči cilj s čim manjšo količino streliva. (Pešec, Zore, Potočnik, Zupančič, Skobe, Latinovič 1996: 6)

Ostrostrelec ima veliko nalog, ki jih izvaja v vojni ali miru. Lahko izvaja nekonvencionalno bojevanje, psihološke operacije, naloge za podporo in vzdrževanje ter vzpostavljanje miru, zbiranje podatkov in specialno izvidovanje, direktne akcije, protidiverzantsko in protiteroristično bojevanje, proti ostrostrelske naloge, uničevanje taktičnih in strateških ciljev itn. Osnovna naloga ostrostrelca je, da z izbiro in nevtralizacijo cilja podpira premik in ognjeni sistem svoje enote. (Vodopivec 2011a: 17)

3.1.1 Organiziranost ostrostrelcev v SV

Po novejši doktrini uporabe se v pehotnem bataljonu nahaja oddelek ostrostrelcev, ki delujejo v parih. Ostrostrelci se dodeljujejo podrejenim enotam po odločitvi poveljnika bataljona. Bojne naloge opravljajo v paru, ki je sestavljen iz strelca in opazovalca. Oba sta ostrostrelca in menjujeta vlogi. Strelec strelja, opazovalec opazuje in identificira cilje, določa parametre. Par bojne naloge izvaja samostojno kot element podpore enoti kateri je pridodan, lahko pa naloge izvaja samostojno, izven razpreda lastnih enot. V tem primeru se par približa cilju, izvede nalogo in se umakne. Pri tem ima par običajno na voljo samo en strel. Iz navedenega sledi, da morajo biti tovrstni ostrostrelci vrhunsko izurjeni, ne samo v streljanju, temveč tudi v premikanju po terenu, v orientaciji, v zvezah, saniteti, itn., predvsem pa morajo biti izredno psihično pripravljene. Tak ostrostrelec je oborožen s puško repetirko. (Perovšek, Učno gradivo: 130)

3.2 OPREMA OSTROSTRELCEV V SV

3.2.1 Obvezna, dodatna, sanitetna in posebna oprema

Ostrostrelski par mora pazljivo preučiti nalogo, sovražnika, velikost moštva na nalogi, teren, razpoložljiv čas in civilno prebivalstvo, da ve kakšno opremo potrebuje s seboj. V nalogah, ki niso specifične, s seboj vzameta:

- razpoložljivo ostrostrelsko orožje kalibra .308 Winchester (7,62 mm) s 100 kosi streliva
- vlečno torbo, ki je lahko hkrati tudi podloga pri streljanju
- podatkovno knjižico, dnevnik, skice ognja, tabelo prehitkov in druge tabele za izračun elementov za strel in korekcijo zadetka
- avtomatsko puško (če je le mogoče z bombometom) ali lahki puškomitraljez z vsaj enim bojnim kompletom streliva
- daljnogled
- spektiv
- ročni merilec vetra (prenosno meteorološko postajo)
- pištolo z vsaj enim bojnim kompletom streliva naprave za nočno opazovanje in nočnogled
- termokamero (če je mogoče)

- sredstvo za zvezo
- namensko izdelano maskirno obleko (angl. ghillie suit)
- kompas
- uro z osvetljeno številčnico (alarm mora biti izklopljen)
- topografsko karto in skice z gradivom za skice (papir, vsaj 4 svinčnike)
- zložljivo žago z ročajem
- škarje za obrezovanje trte
- posebno opremo (odvisno od območja operacij: za naselje je treba pripraviti vrvi, vponke, plezalni pas, vreče za pesek in vrečke ali plastenke za uriniranje, itd.).

DODATNA OPREMA

Na podlagi naloge pa se ostrostrelski par odloči tudi o uporabi dodatne opreme:

- podloga, ki prepreči dvig prahu, pozimi pa podhladitve (vlečna torba)
- oprema za čiščenje optike in orožja ter najnujnejši rezervni deli
- meter: najprimernejši je trak, ki ga uporabljajo krojači, ali podobna priprava, ki jo lahko izdelata vsak sam in s katero je mogoče izmeriti predmete, ki se velikokrat pojavljajo na območju operacije. Vse dobljene podatke si ostrostrelec zapiše v opomnik. Primer: višina ograj, oken, širina vrat itd.
- GPS, ki je tako nujen, da bi ga bilo treba šteti med obvezno opremo
- kalkulator: pri izbiri kalkulatorja ostrostrelec upošteva, kje in kdaj ga bo uporabljal (ponoči: osvetljen prikazovalni zaslon, baterijsko napajanje, neprepusten)
- druga oprema: noži, kombinirane klešče, lopatke, klešče za rezanje žice, nahrbtniki itn.

SANITETNA OPREMA

Pod osnovno sanitetno opremo spadajo povoji in obliži, priporočljivo je imeti še:

- osnovna zdravila: aspirin, septolete, sirup proti kašlju, antibiotični sprej ali prašek, rehidracijski prašek in kapljice za oči
- papirnati robčki
- zobna pasta in ščetka.

POSEBNA OPREMA

Ker ostrostrelec lahko opravlja posebne naloge, mora biti tudi njegova oprema temu primerno izbrana in mora izpolnjevati tri bistvene zahteve: vzdržljivost, natančnost in preprostost. Posebna oprema lahko vsebuje:

- orožje drugega kalibra
- meteorološke instrumente
- dušilce poka, naprave za nadzor, senzorje gibanja.

(Vodopivec 2011a: 24, 25)

3.2.2 Ostrostrelsko orožje

Lastnosti ostrostrelskih pušk so podrejene temu, da je z njimi mogoče zadeti točkast cilj na večji razdalji. Namenjene so uničevanju pomembnejših točkastih ciljev na razdaljah večjih od učinkovitega dosega jurišne puške. Značilnost ostrostrelskih pušk je zelo majhna slika raztrosa. Opremljene so z optično namerilno napravo (strelnim daljnogledom), saj morajo biti zelo natančne. To se določi s praktičnim testom in sicer tako, da se s puško izstrelji pet nabojev v tarčo oddaljeno 100 m. Razdalja med najbolj oddaljenima zadetkoma ne sme biti večja od 25 mm. To pomeni, da je ostrostrelcu omogočeno, da na razdalji 1000 m ob pravilni določitvi parametrov (razdalja, hitrost in kot premikanja cilja, hitrost vetra, temperatura in vlažnost zraka, svetloba) še zadene zgornji del telesa sovražnikovega vojaka.

Sodobne ostrostrelske puške imajo možnost nastavitve sile proženja in dolžine hoda, tako da je sprožilec mogoče prilagoditi navadam vsakega strelca.

Del kopita ali pištolski ročaj, na katerem se nahaja roka, ki proži orožje, je ergonomsko oblikovan in obdelan, da ne drsi, da se dobro prilaga roki strelca ter ne povzroča napora med držanjem puške. Sodobna ostrostrelska puška omogoča tudi udobno streljanje, ne glede na to, ali je strelec levičar ali desničar.

Kopito puške je ergonomsko izdelano in ima možnost nastavitve po višini (višina naličnice) in možnost nastavitve po dolžini. To pomeni, da si strelec prilagodi kopito tako, da mu čim bolj ustreza. Kopita sodobnih ostrostrelskih pušk so opremljena s tretjo nogo, katera omogoča udobnejše streljanje, veliko pušk pa ima tudi kopita preklonpe izvedbe, kar olajša prenašanje in transport orožja.

Vse sodobne ostrostrelske puške so opremljene z univerzalnim vodilom, ki ustreza standardu NATO. Vodilo Picatinny rail omogoča namestitve dodatne opreme in pribora različnih proizvajalcev. Tako sedaj vsi svetovni proizvajalci vseh vrst optičnih naprav na svoje izdelke nameščajo čeljusti, ki ustrezajo vodilu Picatinny rail. Na univerzalno vodilo sodobne ostrostrelske puške se pritrdi nočne namerilne naprave in drugo dodatno opremo.

Deli sodobnih ostrostrelskih pušk so izdelani iz zmesi kovine ter plastičnih mas, ki so izredno odporne proti obrabi, korozija ni mogoča, specifična masa pa je bistveno manjša. Te zmesi so lahko okrepljene tudi s kovinskimi ploščami. Iz takšnih zmesi so običajno izdelana kopita, kopišča, okvirji in obloge cevi.

Cev sodobne ostrostrelske puške je lahko izdelana po tehnologiji hladnega kovanja. S tem je dosežena maksimalna natančnost izdelave, ki jo trenutni tehnološki razvoj omogoča.

Sodobne ostrostrelske puške imajo možnost namestitve na trinožni podstavek, kar omogoča bolj udobno streljanje strelcu in bolj učinkovito prilagajanje podstavka podlagi.

Strelivo se je skozi zgodovino precej spreminjalo. Razvoj streliva gre v tej smeri, da je z ostrostrelsko puško srednjega kalibra mogoče prebiti neprebojni jopič na celotni razdalji učinkovitega dosega. Strelivo težko kalibernih ostrostrelskih pušk pa se razvija v tej smeri, da je z njim mogoče prebiti vsak znani oklep BVP ali OT na razdalji 1.000 metrov.

Ustje cevi sodobne ostrostrelske puške je opremljeno s plinsko zavoro, katera lahko tudi do 50 % zmanjša povratni sunek pri strelu, prav tako pa plinska zavora preusmeri smodniške pline navzgor in na stran, tako, da se po strelu manj dviguje prah, ki bi lahko izdal položaj strelca. Velik del srednje kalibernih ostrostrelskih pušk je opremljenih s plinsko zavoro, streljanje s težko kaliberno ostrostrelsko puško pa brez plinske zavore in amortizerja sploh ni mogoče.

Sodobne ostrostrelske puške so opremljene z amortizerji, ki ublažijo povratni sunek. Ti so lahko vzmetni, elastični ali hidravlični (napolnjeni z oljem). Lahko so nameščeni na cevi (tako da ublaži sunek cevi na zaklepišče, ali pa se nahaja na kopitu, tako, da ublaži sunek kopita na naslon za ramo. Velik del srednje kalibernih ostrostrelskih pušk je opremljenih z amortizerjem kopita, težko kaliberne ostrostrelske puške pa so običajno opremljene z amortizerjem cevi, pogosto pa tudi z amortizerjem kopita.

SV se je odločila za nabavo pušk proizvajalca FN: PGM Ultima Ratio Commando I .308 WIN, PGM Mini Hecate .338 LM in PGM Hecate II .50 BMG. (Perovšek, Učno gradivo: 119, 120, 121, 122, 123)

PGM Ultima Ratio Commando I .308 WIN

Ostrostrelska puška PGM Ultima Ratio Commando I .308 WIN je namenjena delovanju po sovražnikovi živi sili na večjih razdaljah. Način delovanja je repetiren. Cev je izdelana za naboje kalibra 7,62 mm. Polni se z okvirjem do deset nabojev. Orožje podpirajo raztegljive nožice, ki se zložijo naprej. V SV je to orožje opremljeno s strelnim daljnogledom Schmid und Bender 3-12 X 50 PM II LP (3–12-kratna variabilna povečava). Orožje je mogoče prirediti tako, da ustreza vsakemu ostrostrelcu in mu omogoča, da uspešno strelja na neoklepljena vozila in sovražnike do 800 metrov. Orožje deluje tudi na večjih razdaljah, kar pa je odvisno od razmer in ostrostrelčeve usposobljenosti. (Vodopivec 2011b: 16)

Slika 1: Ostrostrelska puška PGM Ultima Ratio Commando I .308 WIN

Vir: Ostrostrelna puška FN Ultima Ratio Commando (2011b, str. 8)

STRELNI DALJNOGLED Schmid und Bender 3-12 x 50 PM II LP

Strelni daljnogled serije PM II je bil razvit za doseg najnatančnejšega streljanja. Za doseganje maksimalne natančnosti in za brezhibno delovanje orožja in strelnega daljnogleda, je pomembna pravilna montaža. Posebna pozornost mora biti namenjena odmiku okularja od očesa. Pravilna nastavitvev omogoči strelcu, da vidi celotno vidno polje in da ne pride do poškodbe očesa pri odsunu orožja.

Vsi daljnogledi PM II so tovarniško nastavljeni tako, da nimajo paralakse na razdalji do 300 m (razen, če ima naročnik drugačne želje).

Pri tem strelnem daljnogledu je del namerilnega risa osvetljen, zato se lahko tudi pri slabši dnevni svetlobi na temnem cilju najde namerilno točko.

(Gutman 2006: 4, 7, 8)

Slika 2: Strelni daljnogled Schmid und Bender 3-12 x 50 PM II LP

Vir: Strelni daljnogled Schmid und Bender 3-12 x 50 PM II LP (internetni vir: 04.11. 2012)

STRELIVO 7,62 x 51 mm

Tulci z vstavljenimi izstrelki kalibra .308 Winchester (7,62 mm) so brez roba, dolgi so 51 mm, na glavi pa sta označena proizvajalec in kaliber. Strelivo se lahko uporablja pri temperaturah od -54 do 52 °C. Poleg streliva z navadnim izstrelkom poznamo še prebojno in označevalno strelivo. Navadno strelivo nima pobarvane konice, strelivo s prebojnim izstrelkom ima konico črno, označevalni izstrelak pa ima konico obarvano rdeče.

(Vodopivec 2011b: 34, 35)

PGM Mini Hecate .338 LM

Ostrostrelska puška PGM Mini Hecate .338 LM je namenjena delovanju po sovražnikovi živi sili in ne oklepljenih sredstvih na večjih razdaljah. Način delovanja je repetiren, režim ognja je posamičen. Cev je izdelana za naboje kalibra 8,57 mm. Polni se z okvirjem do deset nabojev. Orožje podpirajo raztegljive nožice, ki se zložijo naprej. V SV je to orožje opremljeno s strelnim daljnogledom Schmidt und Bender PM II 4–16 X 50 (4–16-kratna variabilna povečava). Orožje je mogoče prirediti tako, da ustreza vsakemu ostrostrelcu. To omogoča ostrostrelcu uspešno delovanje po sovražnikovih neoklepljenih vozilih, ne oklepljenih ciljnih in živi sili do 1400 metrov. Orožje omogoča tudi delovanje na večje razdalje pod določenimi pogoji in glede na ostrostrelčevo usposobljenost. (Vodopivec 2011c: 12)

Slika 3: Ostrostrelska puška PGM Mini Hecate .338 LM

Vir: Ostrostrelska puška FN Mini Hecate (2011c, str. 8)

STRELNI DALJNOGLED Schmidt und Bender PM II 4–16 X 50

Strelni daljnogled serije PM II je bil razvit za doseg najnatančnejšega streljanja. Za doseganje maksimalne natančnosti in za brezhibno delovanje orožja in strelnega daljnogleda, je pomembna pravilna montaža. Posebna pozornost mora biti namenjena odmiku okularja od očesa. Pravilna nastavitve parametrov omogoči strelcu, da vidi celotno vidno polje in da ne pride do poškodbe očesa pri odsunu orožja.

Vsi daljnogledi PM II so tovarniško nastavljeni tako, da nimajo paralakse na razdalji do 300 m (razen, če ima naročnik drugačne želje).

(Gutman 2006: 4, 7, 8)

STRELIVO 8,57 x 71 mm

Tulci z vstavljenimi izstrelki kalibra .338 Lapua Magnum (8,57 mm) so brez roba, dolgi so 71 mm, na glavi pa sta označena proizvajalec in kaliber. Strelivo se lahko uporablja pri temperaturah od -54 do 52 °C. Poleg streliva z navadnim izstrelkom poznamo še prebojno zažigalno in prebojno strelivo. Navadno strelivo nima pobarvane konice, strelivo s prebojnim izstrelkom ima konico črno, prebojno zažigalni izstrek pa ima konico obarvano s srebrno barvo.

(Vodopivec 2011c: 30, 31)

PGM Hecate II .50 BMG

Ostrostrelska puška PGM Hecate II .50 BMG je namenjena delovanju na zelo velikih razdaljah, po sovražnikovi živi sili, po MTS in lažje oklepljenih sredstvih. Način delovanja je repetiren, režim ognja je posamičen. Cev je izdelana za naboje kalibra 12,7 mm. Polni se z okvirjem do sedem nabojev. Orožje podpirajo raztegljive nožice, ki se zložijo nazaj. V SV je to orožje opremljeno s strelnim daljnogledom Nightforce NXS 5,5-22 x 50. (Catalogue PGM)

Slika 4: Ostrostrelska puška PGM Hecate II .50 BMG

Vir: Ostrostrelska puška PGM Hecate II .50 BMG (Internetni vir: 04.11.2012)

STRELNI DALJNOGLED Nightforce NXS 5,5-22 X 50

Za doseganje maksimalne natančnosti in za brezhibno delovanje orožja in strelnega daljnogleda, je pomembna pravilna montaža. Posebna pozornost mora biti namenjena odmiku okularja od očesa. Pravilna nastavitvev omogoči strelcu, da vidi celotno vidno polje in da ne pride do poškodbe očesa pri odsunu orožja.

(Gutman 2006: str. 4, 7)

Slika 5: Strelni daljnogled Nightforce NXS 5,5 – 22 X 50

Vir: Strelni daljnogled Nightforce NXS 5,5 – 22 x 50 (Internetni vir: 04.11.2012)

STRELIVO 12,7 x 99 mm

Bojno strelivo FN APEI .50 BMG (12,7 mm) se uporablja za delovanje po živi sili sovražnika, ki se nahaja v zaklonu ali transportnem sredstvu, za delovanje po MTS sovražnika in lažje oklepljenim ciljem. Poleg tega pa je z njim mogoče zažigati lahko vnetljive materiale, kazati cilje in dajati signale ter izvajati korekturo ognja.

(Perovšek, Učno gradivo: str. 151, 152)

3.2.3 Ostale optične naprave

Optične naprave oziroma inštrumenti se uporabljajo za opazovanje in lahko tudi za fotografiranje predmetov, ki svetlobo oddajajo, presevajajo ali odbijajo. Z različno sestavljenimi elementi (leče, prizme, zrcala, zaslonke) lahko vplivamo na potek svetlobnih žarkov v instrumentu. Večino optičnih instrumentov lahko uporabljamo tudi v infra rdečem in ultravijoličnem področju.

Spektiv

SPEKTIV LEUPOLD 12-40 X 60 mm MARK 4 TACTICAL

Spektiv pomaga ostrostrelskemu paru pri prepoznavanju ciljev. Z njegovo pomočjo opazovalec predlaga popravke, ocenjuje razdaljo in sledi izstrelku. Spektiv je zaščiten s posebno gumo, ki ga ščiti pred zunanjimi dejavniki. Poleg dobrih optičnih lastnosti ga odlikujejo še kompaktnost, majhna teža in možnost menjave povečave. V spektivu je namerilni križ tipa mil-dot. Opazovalec postavi spektiv na trinožec in ga usmeri v točko, ki jo želi opazovati. (Vodopivec 2011a: str. 58, 59)

Nočna opazovalna naprava

NOČNOGLED SIMRAD KN 202 IN KN 252

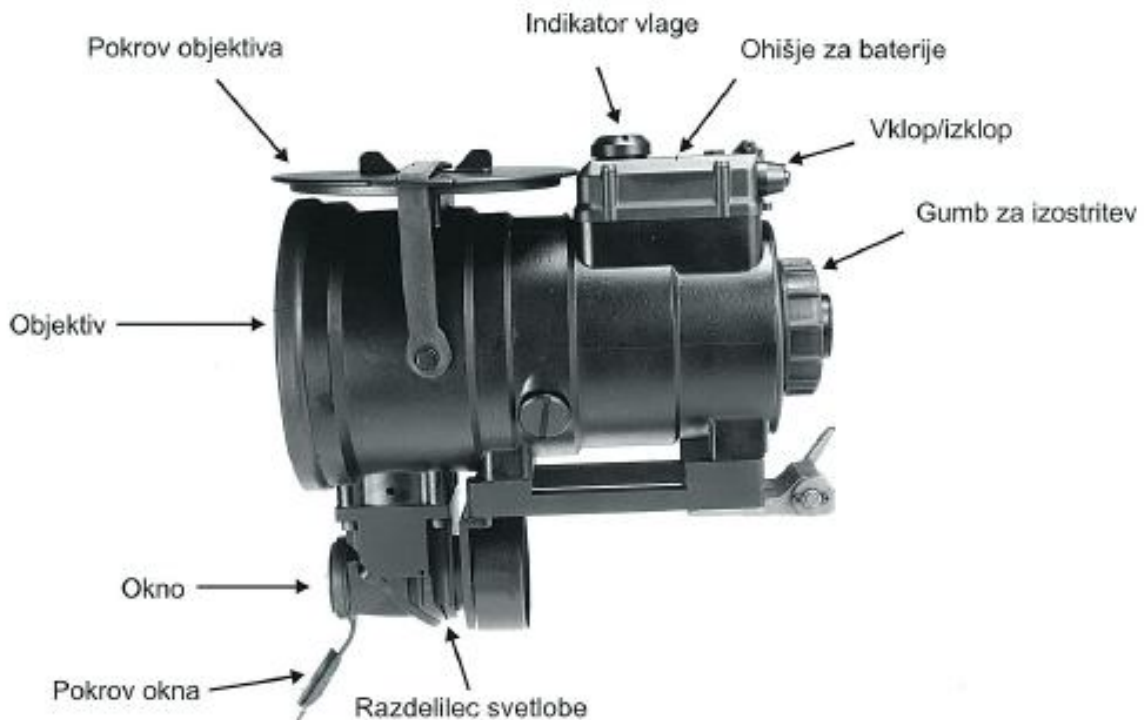
Nočnogled se lahko poleg montaže za strelni daljnogled uporabi tudi za laserske daljinomere in druge optične pripomočke, kar omogoči uporabo teh pripomočkov v času zmanjšane vidljivosti. Avtomatski zbiralec v nočnogledu samodejno izboljša kakovost slike, kadar se osvetljenost v okolici spreminja.

Nočnogled zahteva minimalno vzdrževanje, vendar je pri tem treba upoštevati nekaj osnovnih navodil:

- predolgo izpostavljanje nočnogleda močni svetlobi povzroči poškodbe ojačevalne tube
- vhodne leče se ne smemo dotikati. Prstni odtisi in praske zmanjšajo kakovost slike, saj vstopi v napravo manj svetlobe
- podnevi se pokrova vhodne leče ne odstranjuje
- kadar se nočnogleda ne uporablja, se pusti pokrov vhodne leče zaprt, zaradi preprečitve nočnega uhajanja zelene svetlobe iz fosfornega zaslona.

(Vodopivec 2011a: str. 62, 63, 64, 65)

Slika 6: Nočnogled Simrad KN 252

Vir: Priročnik za ostrostrelce 2011a: str. 63

4 USPOSABLJANJE OSTROSTRELCEV V SV

Sam program osnovnega vojaško-strokovnega usposabljanja za vojaka – VED – A11103 – OSTROSTRELEC je nastal na podlagi programa usposabljanja ostrostrelcev ameriške mornariške pehote »USMC Scout Sniper Course«. Omogoča pa pridobivanje znanj in veščin, ki jih potrebuje vojak ostrostrelec za opravljanje osnovnih nalog vojaške dolžnosti oz. poklica vojaka samostojno, v sestavi ostrostrelskega para oz. skupine in v sestavi formacijskih enot.

Program je oblikovan iz potreb, ki izhajajo iz lastnosti vojaškega poklica v sodobnih oboroženih silah in sodobnega bojišča in zahtevajo dobro usposobljenega posameznika, pripadnika oboroženih sil, dopolnjenih s pogodbeno rezervo.

Na programu OVSU se vojakom zagotovi, da pridobijo dopolnjena teoretična in praktična specialistična znanja, veščine in spretnosti za opravljanje bojnih nalog ostrostrelca samostojno, v sestavi ostrostrelskega para oz. skupine in v sestavi formacijskih enot v različnih bojnih, vremenskih in zemljiščih razmerah, podnevi ter ponoči.

Vojaki pridobijo in razvijajo tiste sposobnosti in navade, ki jim omogočajo opravljanje osnovnih nalog vojaške evidenčne dolžnosti oz. poklica rodu pehote samostojno, v sestavi ostrostrelskega para oz. skupine in v sestavi formacijskih enot v miru, vojni in pri nalogah zaščite in reševanja doma ter v tujini. Vzpostavi se osnovo, ki naj bi bila uporabljena in nadgrajena v drugih izobraževalnih ustanovah SV, na vzgojnem področju po končanem OVSU. Pri vojaki se razvijejo vojaške navade, vrednote in domoljubje ter se naučijo, da vzpostavljajo take odnose, ki ohranjajo dostojanstvo v hierarhičnih odnosih in temeljijo na osebnem zgledu vsakega posameznika.

Cilj tega usposabljanja je, da se z dobro načrtovanim, dinamičnim in materialno ustrezno podprtim usposabljanjem, ki ga izvajajo ustrezno usposobljeni pripadniki SV, vojakom omogoči pridobitev ustreznega znanja ter pridobitev in razvoj tistih veščin in navad, na podlagi katerih nato lahko opravljajo naloge ostrostrelca v enotah SV. (VED A11103 2011: 2)

4.1 SELEKTIVNI POSTOPEK

Vsebina programa usposabljanja ostrostrelcev je sestavljena tako, da zahteva nadgradnjo vsebin iz drugih osnovnih vojaško strokovnih usposabljanj. Torej morajo imeti vojaki predhodna znanja, ki izhajajo iz predhodno opravljenih osnovnih vojaško strokovnih usposabljanj.

Primeren kandidat za ostrostrelsko usposabljanje mora biti visoko motiviran, fizično in psihično sposoben, imeti mora sposobnost dojemanja in osvajanja obširnega obsega znanja. Mora biti več kot le dober strelec. Preden pa poveljnik izbere posameznika za ostrostrelsko usposabljanje, mora kandidat izpolnjevati osnovne pogoje:

- opraviti mora test gibalnih sposobnosti
- opraviti psihološko testiranje
- ne sme biti odvisnik od alkohola ali prepovedanih substanc ali to biti v preteklosti
- imeti mora dober vid (največja dovoljena dioptrija +/-0,5)
- uspešno mora opraviti razširjen zdravniški pregled
- biti mora prostovoljec, to si mora resnično želeli.

Priporočeno je, da ima kandidat za usposabljanje za ostrostrelca naslednje odlike:

- izkušnje v lovstvu
- izkušnje s strelskih tekmovanj
- zanimanje za oborožitev
- sposobnost hitrih in racionalnih odločitev pod stresom
- potrpežljivost, mentalno trdnost, pozornost na podrobnosti, psihično vzdržljivost
- sposobnost izvajati naloge pod stresom, ki traja dlje časa
- sposobnost popolne koncentracije
- sposobnost biti dlje časa sam
- sposobnost tesnega sodelovanja z drugim posameznikom
- ne sme biti alkoholik in verižni kadilec
- športnik
- visoko motivacijo.

Psihološka testiranja mora opraviti vojaški psiholog, ki potem teste preda tudi poveljniku. (Vodopivec 2011a: 16)

Vojaki, ki se napotijo na usposabljanje za ostrostrelce, morajo predhodno imeti opravljen VED A11102-izvidnik, VED A11112-vojak SE ali VED A11107-vojaški policist iz voda za posebno policijsko taktiko.

Na usposabljanju lahko sodelujejo tudi vojakinje, pod pogojem, da s podpisano izjavo soglašajo, da zanje veljajo enaki standardi in kriteriji kot za moške udeležence usposabljanja. (VED A11103 2011: 3)

Po pričevanju že usposobljenih ostrostrelcev, v SV še ni bilo primera, da bi kakšna oseba ženskega spola opravila usposabljanje za ostrostrelce. Po njihovem mnenju je tečaj fizično prezahteven za marsikaterega vojaka in prav tako za žensko populacijo.

4.2 POSTOPEK USPOSABLJANJA OSTROSTRELCEV V SV

4.2.1 Pričakovan nivo znanja

Od vojakov, ki se vključijo v program za usposabljanje ostrostrelcev, se pričakuje, da so po uspešnem zaključku programa usposobljeni v individualnih veščinah, ki so potrebne za delovanje ostrostrelca in ostrostrelskega para. Biti morajo psihofizično pripravljene za izvajanje ostrostrelskih nalog, usposobljeni v poznavanju ostrostrelske oborožitve, optičnih, elektronskih in drugih sistemov. Izurjeni morajo biti tudi v streljanju na znane in neznane razdalje, usposobljeni v streljanju ponoči in seznanjeni s postopki streljanja v posebnih okoliščinah sodobnega bojišča. Seznanjeni morajo biti s taktično uporabo ostrostrelca v oboroženem boju in usposobljeni v bojnem odločanju pri načrtovanju ostrostrelskih nalog. Od njih se pričakuje, da so izurjeni v opazovanju in zalezovanju sovražnika in da so seznanjeni s konceptom ognjene podpore s posrednim in z letalskim ognjem. (VED A11103 2011: 2)

4.2.2 Ocenjevanje

Znanje iz posameznih veščin se preverja sproti, na koncu usposabljanja je zaključna vaja, kjer so vključene vse veščine, obravnavane na usposabljanju. (VED A11103 2011: 3)

4.2.3 Izvedba programa

Osnovno vojaško strokovno usposabljanje je organizirano in se izvaja na tak način, da predstavlja vojakom izziv in željo po pridobivanju novih znanj in veščin. Za tiste vojake, pri katerih se ugotovi pomanjkljivo znanje in usposobljenost, se organizirajo dopolnilna usposabljanja, izven predvidenih terminov. Izvajalci usposabljanja nenehno ustvarjajo vzdušje pripadnosti vojaškemu kolektivu in skrbijo za take odnose, ki ohranjajo dostojanstvo vojakov v hierarhičnih odnosih. Težišče usposabljanja je usmerjeno na urjenje praktičnih postopkov, pri katerih se poudarja pravilnost in popolnost njihovega izvajanja in usklajenost delovanja. Vse praktične postopke je potrebno uriti, dokler kandidati ne dosežejo predvidenih standardov. Vojake se nenehno uči uporabljati in izvajati varnostne ukrepe. Med urjenjem se uporabljajo tehnično brezhibna materialna sredstva v količinah, ki zagotavljajo vsebinsko in metodično pravilnost usposabljanja, aktivnost vojakov, učinkovitost pri doseganju cilja in varnost udeležencev. Posebna pozornost je namenjena zaščiti materialno – tehničnih sredstev pred poškodovanjem in uničenjem ter varovanju in ohranjanju naravnega okolja. Vojaki se usposobijo za različne taktične postopke v spremenljivih in dinamičnih bojnih razmerah, kjer so potrebne sposobnost za preživetje na bojišču, velika gibljivost, napadalnost, nenehna pripravljenost na presenečenje in podobno. Izvajalci usposabljanja z lastnim zgledom in uporabo primerne metode zagotovijo aktivno udeležbo vojakov. Zagotoviti je potrebno razvoj samodiscipline in odgovornosti posameznika. Vse vojake je potrebno obravnavati enakovredno, individualno in objektivno. Dobro je potrebno pohvaliti, slabe pa opozoriti na nepravilnosti in jih spodbujati k izboljšanju rezultatov. (VED A11103 2011: 4)

4.2.4 Pogoji za dokončanje usposabljanja

Vojak uspešno konča program, če doseže predpisane standarde znanj in usposobljenosti.

OVSU pa se prekine zaradi naštetih dogodkov:

- če se prekine pogodba o delu
- zaradi odsotnosti z usposabljanja več kot 20 odstotkov ur
- zaradi hujših kršitev vojaške discipline
- če vojak pri sprotih preverjanjih do zaključne vaje ne doseže predvidenih standardov
- zaradi zdravstvene nesposobnosti za nadaljevanje usposabljanja.

V primeru, da vojak iz opravičenih razlogov izostane samo na zaključni vaji, to opravi v prvem možnem terminu, preostala opravljena preverjanja pa se mu priznajo. (VED A11103 2011: 5)

4.2.5 Predmetnik

Predmeti, ki se jih kandidati na usposabljanju za ostrostrelce učijo (in št. ur):

- Individualne veščine (118 ur)
- Oborožitev, optični, elektronski in drugi sistemi, pouk streljanja in strelska urjenja (134 ur)
- Ostrostrelska taktika (108 ur)
- Ognjena podpora s posrednim in z letalskim ognjem (4 ure)
- Zaključna vaja (76 ur)

(VED A11103 2011: 3)

Individualne veščine

V sklopu predmeta individualnih veščin, se kandidatom posreduje teoretična in praktična znanja po tematskih sklopih:

- kondicijska vadba
- oborožitev, optične naprave, elektronski in drugi sistemi, streljanje in strelska urjenja
- vojaška topografija z orientacijskimi pohodi
- zveze
- saniteta.

Kandidati razvijejo splošne zmožnosti (kompetence):

- psihofizično pripravljenost
- sposobnost uporabe znanja v praksi
- samostojnost pri delu
- sposobnost dela pod stresom.

Kandidatom se omogoči, da pridobijo veščine in znanja za samostojno delo ter z redno kondicijsko vadbo povečajo svojo psihofizično pripravljenost.

Pri vsaki temi pri predmetu Individualne veščine, se preverja nivo študijskega dosežka, ki ga morajo kandidati v sklopu usposabljanja opraviti, oziroma doseči.

KONDICIJSKA VADBA

Pri tej temi morajo kandidati opraviti preverjanje gibalnih sposobnosti z oceno odlično, 5. Poleg gibalnih sposobnosti se preverja tudi plavalne sposobnosti in bojno plavanje. Od kandidatov pa se tudi pričakuje, da z redno bojno vadbo povečajo svoje psihofizične sposobnosti.

OBOROŽITEV S STRELJANJEM

Druga tema je namenjena spoznavanju pištole Beretta M 92 FS in avtomatske puške F 2000 S. Izuriti se morajo v ravnanju z njima in njunim vzdrževanjem. Znanje kandidatov se preveri tudi s TRO.

Poleg pištole in avtomatske puške, se kandidati seznanijo tudi z lahkim puškomitraljezom MINIMI in z mino za usmerjeno delovanje.

V sklopu tega predmeta pa opravijo še posamična streljanja s pištolo Beretta M 92 FS in z avtomatsko puško F 2000 S.

VOJAŠKA TOPOGRAFIJA Z ORIENTACIJSKIMI POHODI

Ta tema zajema v sklopu prvega predmeta največ ur. Kandidati spoznajo teoretična in praktična določila za namen in uporabo pri orientaciji v ne urbanem in urbanem okolju. Nato kandidati potrdijo znanje s teoretičnim testom

Od kandidatov se pričakuje, da opravijo lažji orientacijski pohod (ta se ne ocenjuje), težji orientacijski pohod, dnevno – nočni orientacijski pohod (tudi ta se ne ocenjuje) in nočni orientacijski pohod.

ZVEZE

Kandidati se spoznajo in usposobijo za delo z napravami RRC 05, PRC 04 in PRC 40.

SANITETA

Kandidati spoznajo teoretična znanja in se usposobijo iz postopkov TCCC, za postopke začetnega pregleda ranjenca, klicanja MEDEVAC-a, sodelujejo pa tudi pri praktičnem prikazu teh vaj.

MATERIALNA SREDSTVA

Vojaki morajo imeti pri sebi sledečo opremo:

- osebna oborožitev
- zaščitna sredstva
- osebna oprema
- topografska karta
- pribor za delo na karti.

Oprema, ki je že v učilnicah:

- projektor
- računalnik
- video pripomočki
- grafoskop
- dostop do interneta
- tabla.

Ostala oprema oziroma prostori za usposabljanje kandidatov:

- učilnica
- teren
- bazen
- objekt
- strelišče
- osebno vozilo
- tovorno vozilo.

(VED A11103 2011: 6 - 13)

Oborožitev, optični, elektronski in drugi sistemi, pouk streljanja in strelska urjenja

V sklopu tega predmeta se kandidatom posreduje teoretična in praktična znanja po tematskih sklopih:

- ostrostrelski oborožitveni sistemi
- optični, optoelektronski in drugi sistemi
- streljanje
- hladni strelji, nastrelitev oborožitve in potrditev zadetkov
- streljanje na znane razdalje
- streljanje na neznane razdalje
- nočno streljanje
- hitrostni drili, streljanje na ukaz in alternativni položaji.

Kandidati razvijejo splošne zmožnosti (kompetence):

- sposobnost uporabe znanja v praksi
- samostojnost pri delu
- sposobnost dela v skupini
- sposobnost dela pod stresom.

Kandidatom se omogoči, da pridobijo veščine in znanja za samostojno delo, pripravo na nalogo in izvedbo naloge.

OSTROSTRELSKI OBOROŽITVENI SISTEMI

Od kandidatov se pričakuje, da pri ostrostrelski puški PGM ULTIMA RATIO COMMANDO I .308 Win pravilno izvedejo pregled izpraznjenosti, da jo v pravilnem vrstnem redu razstavijo in sestavijo ter da preverijo njeno delovanje. Pravilno morajo izvesti pregled optične namerilne naprave SCHMIDT & BENDER PM II 3 – 12 X 50 in delovanje osvetlitve vizirnega risa. Spoznati se morajo tudi z nastavitvami elevacije, smeri in paralakse. Kandidati opravijo tudi TRO za to ostrostrelsko puško. To pomeni, da na preverjanju opravijo pregled izpraznjenosti orožja, razstavljanje in sestavljanje, pregled delovanja, poznati pa morajo tudi optično namerilno napravo.

Kandidati morajo prav tako pri ostrostrelski puški PGM MINI HECATE .338 LAPUA MAGNUM pravilno izvesti pregled izpraznjenosti, jo v pravilnem vrstnem redu razstaviti in sestaviti ter preveriti njeno delovanje. Pravilno morajo izvesti pregled optične namerilne naprave SCHMIDT & BENDER PM II 4 – 16 X 50. Spoznati se morajo tudi z nastavitvami elevacije, smeri in paralakse na napravi. Kandidati opravijo tudi TRO za to ostrostrelsko puško. To pomeni, da na preverjanju opravijo pregled izpraznjenosti orožja, razstavljanje in sestavljanje, pregled delovanja, poznati pa morajo tudi optično namerilno napravo.

Pravilno morajo izvesti pregled izpraznjenosti tudi z ostrostrelsko puško PGM HECATE II .50, jo v pravilnem vrstnem redu razstaviti, sestaviti in preveriti njeno delovanje. Pravilno morajo izvesti tudi pregled optične namerilne naprave NIGHT FORCE NXS 5,5 – 22 X 50 in delovanja osvetlitve vizirnega risa. Spoznati se morajo tudi z nastavitvami elevacije, smeri in paralakse na tej optično namerilni napravi. Kandidati opravijo tudi TRO za to ostrostrelsko puško. To pomeni, da na preverjanju opravijo pregled izpraznjenosti orožja, razstavljanje in sestavljanje, pregled delovanja, poznati pa morajo tudi optično namerilno napravo.

Kandidati se seznanijo z vsemi ostrostrelskimi puškami v SV in Policiji.

V sklopu tega predmeta spoznajo tudi najpogosteje uporabljeno strelivo, njegove balistične lastnosti ter posebnosti optičnih namerilnih naprav za določeno vrsto streliva.

OPTIČNI, OPTOELEKTRONSKI IN DRUGI SISTEMI

Kandidati spoznajo lastnosti, namen in sestavne dele:

- daljnogleda STEINER COMMANDER III 7 X 50. Usposobijo se za njegovo uporabo v taktičnih postopkih in nalogah ostrostrelca
- spektiva LEUPOLD 12 – 40 X 60 mm MARK 4 TACTICAL. Od kandidatov se pričakuje tudi, da se usposobijo za razumevanje »mil dot« skale in povečave spektiva v razmerju z optično namerilno napravo Schmidt & Bender PM II
- laserskega daljinomera METRIX
- nočne namerilne naprave SIMRAD KN252
- termovizijsko opazovalno (namerilno) napravo TWS
- termovizijsko opazovalno napravo FLIR RECON III
- nočno opazovalno napravo LEICA BIG 35 in nočnogled LORIS
- vremensko postajo KESTREL 4500 NV
- dlančnik TRIMBLE s prednaloženo programsko opremo
- taktični periskop SWATSCOPE.

Kandidati se usposobijo za uporabo vseh teh naprav v taktičnih postopkih in nalogah ostrostrelca, nato pa se tudi preverijo v ravnanju s sistemi z vidika varne in učinkovite uporabe v ostrostrelskih nalogah.

POUK STRELJANJA

Kandidati se v sklopu te teme seznanijo z razumevanjem varnostnih ukrepov, ki omogočajo varno usposabljanje. Spoznajo notranjo, zunanjo in ciljno balistiko. Od njih se pričakuje, da se seznanijo z balističnimi tablicami in vsebino dnevnika ostrostrelca. Kandidati spoznajo tudi

kako temperatura, vlaga, nadmorska višina, veter ter preostale vremenske razmere vplivajo na let krogle. Teoretično se naučijo odpravljanja odklona hladnega strela. Prav tako se teoretično naučijo tehnike namerjanja, kontrole dihanja in kontrole prožilca. Od njih se pričakuje, da spoznajo vrste premičnih tarč, tehnike streljanja na premične tarče, spremenljivke pri določanju prehitkov ter računanju prehitkov za premične tarče. Naučijo se tudi meriti razdalje z uporabo »mil dot« skale v optični namerilni napravi S & B, NIGHTFORCE in spektivu LEUPOLD. Kandidati se teoretično naučijo tudi določati razdalje, načine risanja skic razdalj do ciljev ter skicirati območja. Od njih se pričakuje, da se usposobijo v uporabi različnih strelskih položajev ter pravilnem in hitrem delu z zaklepom. Kandidati pridobijo znanja o dolžnostih in nalogah ostrostrelca in opazovalca na končnem ognjenem položaju, naučijo se določati razdalje do tarč, kote do tarč ter popravke za balistični kot. Teoretično se naučijo o različnih vrstah stekla in drugega materiala in streljanja skozi različne vrste materiala.

Osvojiti morajo teoretično znanje o streljanju na več ciljev na način streljanja z uporabo ene nastavitve ter z uporabo tehnike korigiranja z optično namerilno napravo. Teoretično se naučijo streljati ob razmerah zmanjšane vidljivosti (nočno streljanje) in skozi različne vrste odprtin (znati morajo uporabljati formulo za streljanje skozi odprtino).

Teoretični test in test preverjanja praktičnih veščin iz pouka streljanja morajo opraviti pozitivno.

HLADNI STREL, NASTRELITEV OBOROŽITVE, POTRDITEV ZADETKOV

V sklopu tega predmeta se kandidati naučijo zaznati in zapisati odklon hladnega strela od grupe strelcev za ostrostrelsko puško PGM ULTIMA RATIO COMMANDO I .308 Win. To puško se naučijo tudi pravilno nastreliti na razdalji 100 m in nato z dodatnimi streli potrditi zadetke in s tem pravilno nastrelitev puške. Prav tako se naučijo nastreliti na razdalji 100 m ostrostrelsko puško PGM MINI HECATE .338 LAPUA MAGNUM in na razdalji 300 m ostrostrelsko puško PGM HECATE II .50.

STRELJANJE NA ZNANE RAZDALJE

Kandidati v 26 urah streljajo na znane razdalje z uporabo klikov. Te razdalje so od 300 m pa vse do 900 m. Streljajo na stacionarne in premične tarče. Streljajo tudi na problematične razdalje (po lastni izbiri). Streljanje se ocenjuje po ocenjevalnih listih.

STRELJANJE NA NEZNANE RAZDALJE

Pri temu predmetu morajo kandidati za oceno določiti razdaljo z uporabo »mil dot« skale, izdelati morajo skice razdalj in nato streljati z uporabo klikov, z uporabo »mil dot« skale v optični namerilni napravi.

NOČNO STRELJANJE

Pri nočnem streljanju morajo streljati z uporabo klikov na različne razdalje in z uporabo »mil dot« skale v optični namerilni napravi.

HITROSTNA STRELJANJA, STRELJANJA NA UKAZ, ALTERNATIVNI POLOŽAJI

Pri hitrostnem streljanju morajo kandidati hitro streljati na različne tarče, na različnih razdaljah in tudi na barvne tarče, pri čemer se jim meri čas. Na tarče streljajo tudi na ukaz in z uporabo alternativnih položajev. Predstavi se jim tudi streljanje skozi različne vrste snovi (steklo) in na neznane razdalje, kamor streljajo pod kotom.

MATERIALNA SREDSTVA

Vojaki morajo imeti pri sebi naslednja sredstva:

- osebna oborožitev
- zaščitna sredstva
- osebna oprema
- naglavna lučka
- dnevnik ostrostrelca
- kalkulator.

Oprema, ki je že v učilnicah:

- projektor
- računalnik
- video pripomočki
- grafoskop
- dostop do interneta
- tabla.

Ostala oprema oziroma prostori za usposabljanje kandidatov:

- učilnica
- terenska učilnica
- teren
- strelišče
- osebno vozilo
- tovorno vozilo
- tarče kartonske in kovinske
- barvni spreji različnih barv
- oprema za strelišča
- zveze
- strelivo
- šolsko strelivo
- olje za čiščenje
- krpice za čiščenje
- ostrostrelske puške SV in policije, standardne in druge
- nočna namerilna naprava SIMRAD KN252
- ocenjevalni listi TRO
- laserski daljinomer METRIX
- spektiv LEUPOLD
- trinožnik MANFROTTO
- vremenska postaja KESTREL 4500 NV
- daljnogled
- nočna opazovalna naprava LORIS
- termovizijska opazovalna naprava FLIR.

(VED A11103 2011: 14 - 28)

Ostrostrelska taktika

V sklopu tega predmeta se kandidatom posreduje teoretična in praktična znanja po tematskih sklopih:

- taktična uporaba ostrostrelca
- proces bojnega odločanja za ostrostrelsko nalogo
- skrivališče in maskiranje posameznika ter opreme
- maskiranje in zalezovanje
- opazovanje.

Kandidati razvijejo splošne zmožnosti (kompetence):

- sposobnost uporabe znanja v praksi
- samostojnost pri delu
- sposobnost dela pod stresom.

Kandidatom se omogoči, da pridobijo veščine in znanja za samostojno delo, pripravo na nalogo in izvedbo naloge.

TAKTIČNA UPORABA OSTROSTRELCA

Kandidati spoznajo uvodna teoretična določila za namen in uporabo ostrostrelca v napadu, obrambi, v urbanem okolju, v proti uporniškem delovanju, z uporabo 12,7 mm, v proti ostrostrelskem delovanju in v podporo enotam v operacijah. Na koncu se jih preveri s teoretičnim testom.

PROCES BOJNEGA ODLOČANJA ZA OSTROSTRELSKO NALOGO

Kandidati v sklopu tega predmeta spoznajo:

- načela načrtovanja ostrostrelske naloge
- pripravo pripravljalnega ukaza in izdelavo prosojnice
- načine, možnosti priprave in uporabe terenskega modela
- spoznajo teoretična določila ukaza za delovanje in dopolnilnega ukaza v izolaciji in na terenu
- teoretične veščine nadzora vojakov v razumevanju ukaza in pripravi na nalogo
- teoretična določila delovanja operativnega centra v podporo ostrostrelca
- teoretična določila, vrste in načine bojnih poročil
- teoretična določila in načine poročanja po opravljeni nalogi.

Na koncu te teme morajo tako samostojno kot skupina pripraviti in izvesti proces bojnega odločanja (po korakih).

BOJNI POSTOPKI

Ostrostrelski par ali skupina se nauči in postane usposobljena za reakcijo na:

- stik na sovražnikov neposredni ogenj
- stik na sovražnikov posredni ogenj
- delovanje sovražnikovega ostrostrelca
- delovanje sovražnikovega letalstva.

SKRIVALIŠČA IN MASKIRANJE POSAMEZNIKA IN OPREME

Kandidati spoznajo teoretična in praktična določila za namen in uporabo skrivališč v pogozdenem in urbanem okolju. V dani situaciji, ki se lahko pojavi skozi celotno usposabljanje, morajo pravilno izbrati položaj za skrivališče, vrsto skrivališča ter pravilno konstrukcijo in tehniko izdelave skrivališča.

Kandidati si tudi sami izdelajo maskirno obleko (angl. ghillie suit). V dani situaciji pa morajo pravilno maskirati sebe in opremo ter orožje, uporabiti maskirno obleko, upoštevati pravila maskiranja glede na okolico in upoštevati maskirno disciplino.

MASKIRANJE IN ZALEZOVANJE

Kandidati spoznajo uvodna teoretična določila za zalezovanje cilja in izdelavo in maskiranje končnega strelskega položaja:

- načine premikanja
- načine maskiranja sebe, orožja in opreme
- postopke pri izvajanju maskirne discipline
- načine gibanja in postopke prikritega prihoda na končni strelski položaj
- pomembnost pravilne izbire položaja in pravilne identifikacije cilja
- zavzemanje in ureditev končnega strelskega položaja
- kako uspešno izvesti končni strel
- prikrit odhod iz položaja.

Kandidati s prikazom spoznajo različne tehnike premikanja, zavzemanje položaja, ureditev končnega strelskega položaja in izmik iz končnega strelskega položaja. Doseči pa morajo tudi določene standarde v postopkih maskiranja, ki so pogoj za uspešno opravljeno maskiranje in uspešno oceno, z večkratnimi ponovitvami pa se pričakuje, da dosežejo zahtevano stopnjo usposobljenosti za samostojno izvajanje nalog.

Kandidati morajo doseči določene standarde tudi v postopkih zalezovanja, z večkratnimi ponovitvami pa se pričakuje, da dosežejo zahtevano stopnjo usposobljenosti za samostojno izvajanje nalog.

OPAZOVANJE

Spoznati morajo teoretična določila in načine opazovanja, ki so potrebna za izdelavo skice opazovanja in uporabo opazovalnih sredstev. V to temo se štejejo tudi igre spomina. Kandidati morajo z opazovanjem določenih objektov in predmetov izdelati skico opazovanja ter na njej v določenem času vrisati in opisati podrobnosti opazovanih objektov in predmetov, na strelišču pa morajo identificirati cilj in ga z ognjenim delovanjem uspešno zadeti.

MATERIALNA SREDSTVA

Vojaki morajo imeti pri sebi naslednja sredstva:

- osebna oborožitev
- zaščitna sredstva
- osebna oprema
- topografska karta
- pribor za delo na karti.

Oprema, ki je že v učilnicah:

- projektor
- računalnik
- video pripomočki
- grafoskop
- dostop do interneta
- tabla.

Ostala oprema oziroma prostori za usposabljanje kandidatov:

- učilnica
- teren
- objekt
- strelišče
- osebno vozilo
- tovorno vozilo.

(VED A11103 2011: 29 - 40)

Ognjena podpora s posrednim in z letalskim ognjem

V sklopu tega predmeta se kandidatom posreduje teoretična in praktična znanja po tematskih sklopih:

- usmerjanje artilerijskega ognja
- usmerjanje letalskega ognja.

Kandidati razvijejo splošne zmožnosti (kompetence):

- seznanitev z usmerjanjem podpornega ognja
- sposobnost uporabe znanja v praksi
- samostojnost pri delu
- sposobnost dela pod stresom.

Kandidatom se omogoči, da pridobijo veščine in znanja za samostojno delo.

USMERJANJE ARTILERIJSKEGA OGNJA

Kandidati spoznajo uvodna teoretična določila za usmerjanje artilerijskega ognja in osnovna praktična določila ter to izvedejo s pomočjo usmerjanja artilerijskega ognja na simulatorju.

USMERJANJE LETALSKEGA OGNJA

Kandidati spoznajo uvodna teoretična določila ter osnovna praktična določila za usmerjanje letalskega ognja, kar nato tudi izvedejo s pomočjo simulatorja.

MATERIALNA SREDSTVA

Vojaki morajo imeti pri sebi naslednja sredstva:

- maskirna uniforma
- osebna oprema
- zvezek
- pisalo.

Oprema, ki je že v učilnicah:

- projektor
- računalnik
- video pripomočki
- grafoskop
- dostop do interneta
- tabla.

Ostala oprema oziroma prostori za usposabljanje kandidatov:

- učilnica
- simulator.

(VED A11103 2011: 41 - 44)

Zaključna vaja

Cilj zaključne vaje je, da se v sklopu taktične situacije preverijo vse obravnavane vsebine, ki so se jih kandidati učili v sklopu usposabljanja.

Zaključna vaja simulira bojne razmere in traja 76 ur. V celoti poteka pod predpostavko nenehne taktične situacije. Zaradi dolžine trajanja je nosilec usposabljanja dolžan zaprositi za odredbo ministra za obrambo za delo, daljše od 12 ur.

Kandidati razvijejo splošne zmožnosti (kompetence):

- proces bojnega odločanja v izolaciji in na terenu
- delovanje ostrostrelske skupine v pogozenem okolju
- delovanje ostrostrelske skupine v urbanem okolju
- sposobnost dela pod stresom, nepretrgano več dni in brez logistične podpore na terenu.

Kandidate se preveri, če so na usposabljanju osvojili vse obravnavane vsebine.

PROCES BOJNEGA ODLOČANJA V IZOLACIJI

Poveljnik skupine razume namero nadrejenega poveljnika in to dokaže v povratnem poročilu, nato izda pripravljalni ukaz. Skupina pripravi vse potrebno za izvedbo naloge, uspešno identificira potrebe, ki jih je treba usklajevati z obveščevalnim, operativnim in logističnim sektorjem ter sektorjem informatike in zvez nadrejenega poveljstva. Nato pa poveljnik skupine izda še ukaz za delovanje.

IZVEDBA PRVE NALOGE

Skladno s poslanstvom in namero nadrejenega poveljnika, skupina izbere najprimernejše sredstvo za infiltracijo in se varno ter prikrito infiltrira. Izberejo varno in prikrto pot do objekta delovanja, nato pa izberejo primerno mesto za opazovanje cilja in so hkrati varni in prikriti pred opazovanjem sovražnika. Poveljnik skupine organizira delo v izmene, ki omogočajo opazovanje, zavarovanje in počitek. Skupina nadrejenemu poveljstvu po sredstvu zvez preda vsa potrebna poročila, ki so potrebna za uspešno izvajanje PINK.

PROCES BOJNEGA ODLOČANJA NA TERENU

Vezist v skupini po predpisanih standardih sprejme dopolnilni ukaz po sredstvih zvez. Skupina pripravi vse potrebno za izvedbo naloge in pri tem upošteva, da je v taktični situaciji (proces načrtovanja, priprava moštva in opreme). Poveljnik v taktični situaciji izda dopolnilni ukaz.

IZVEDBA DRUGE NALOGE

Skupina izbere varno in prikrto pot do območja delovanja. To pomeni, da se prikrto premakne v območje sovražnika in postavi končni ognjeni položaj v urbanem okolju. Skupina uresniči cilje visoke vrednosti tako, da ni odkrita in da se lahko varno izmakne. Nato pa skladno s poslanstvom in namero nadrejenega poveljnika izberejo najprimernejše sredstvo za eksfiltracijo in se varno ter prikrto eksfiltrirajo.

POROČANJE S – 2

Poveljnik obveščevalnemu organu preko dnevnika patrolje ter dnevnika in skice opazovanja, predstavi delovanje patrolje z vidika obveščevalnih zadev za prihodnje naloge. Skupina s skico razdalj do ciljev dokaže, da je imela kontrolo nad situacijo, poveljnik pa z vidika obveščevalnih zadev za prihodnje naloge pokaže razumevanje poveljnikove namere.

MATERIALNA SREDSTVA

Vojaki imajo na zaključni nalogi tista sredstva, ki jih sami načrtujejo. Prav tako sami načrtujejo količino teh sredstev:

- oborožitev
- oprema
- materialna sredstva
- sredstva zvez
- prehrana
- voda
- strelivo.

Oprema, ki je že v učilnicah:

- projektor
- računalnik
- video pripomočki
- grafoskop
- dostop do interneta
- tabla.

Ostala oprema oziroma prostori za usposabljanje kandidatov:

- vadišče
- prostor za OC
- prostor za načrtovanje
- prostor za poročanje obveščevalnemu organu.

(VED A11103 2011: 45 - 50)

5 USPOSABLJANJE OSTROSTRELCEV V ZDA

5.1 SELEKTIVNI POSTOPEK

Podobno kot v Sloveniji, je selektivni postopek v ZDA sestavljen iz kriterijev, ki jih morajo kandidati za ostrostrelce dosegati, če se želijo udeležiti samega usposabljanja.

Osnovne zahteve, ki jih morajo kandidati dosegati so:

- čin med poddesetnikom (Angl. Lance Corporal) in stotnikom (Angl. Captain)
- ved pehote ali obveščevalca
- zelo dober vid na obeh očesih, barvna slepota ni zaželena
- kandidat mora imeti podpisano tako pogodbo, ki velja še 12 mesecev po opravljenem tečaju za ostrostrelca
- na preverjanju gibalnih sposobnosti morajo na začetku tečaja doseči med 225 in 300 točk od 300 možnih
- kandidat mora v tekočem letu dobiti najboljšo oceno iz streljanja (nad 220 točk od 250 možnih)
- ne sme biti kazensko preganjan v zadnje pol leta
- pri splošnih tehničnih sposobnostih mora dobiti najmanj 100 točk
- ne sme imeti psihičnih bolezni
- mora biti prostovoljec
- za kandidate je priporočljivo (ni pa pogoj), da imajo opravljene tečaje: orientacija, patroljiranje, izvidovanje. Prav tako je priporočljivo, da poznajo osnovna področja za ostrostrelca: zalezovanje, skrivanje, skice terena, skice orožij, ocena območja in ostrostrelsko puško M40A1. Kandidati morajo biti zreli, visoko motivirani, razumni in ravnodušni
- kandidati, ki gredo na tak tečaj, morajo biti najboljši in najbolj izkušeni.

Ostrostrelec najlažje postaneš, če imaš ved pehote ali izvidnika. (Selektivni postopek za ostrostrelce pri marincih v ZDA: Internetni vir 16.6.2009)

5.2 POSTOPEK USPOSABLJANJA OSTROSTRELCEV V ZDA

5.2.1 Predmetnik

Predmetnik usposabljanja ostrostrelcev pri marincih v ZDA vsebuje podobne predmete kot usposabljanje ostrostrelcev v SV. Kandidati morajo že prvi teden usposabljanja opraviti preverjanje gibalnih sposobnosti, nastrelitev orožja, preverjanje orientacije, spoznajo inštruktorje, prostore kjer živijo oziroma se urijo in hišni red. Usposabljanje poteka enajst tednov in v tem času spoznava streljanje na različnih razdaljah in v različne tarče (stacionarne in premikajoče), v težjih pogojih (nočno streljanje) in iz različnih naslonov (barikade, trinožec). Na koncu učnih ur iz streljanja pa opravijo še preverjanje iz strelskih sposobnosti.

Ostali predmeti, ki se jih učijo med usposabljanjem, so še orientacija, oborožitev, načrtovanje in kontrola ognjene podpore, navajanje indirektnega ognja, načrtovanje bojnih nalog, neposredno bojevanje, zalezovanje, ocena območja, opazovanje, skrivanje, igra spomina.

5.2.2 Preverjanje znanja

Kandidati lahko napredujejo oziroma nadaljujejo s šolanjem le, če pozitivno opravijo vsa preverjanja. Preverjanje pa sledi na koncu predavanj in praktičnega usposabljanja iz posamezne teme in sicer se izvede s teoretičnim testom in zaključnim preverjanjem

6 PRIMERJAVA USPOSABLJANJA OSTROSTRELCEV V SV IN ZDA

Program usposabljanja ostrostrelcev, ki poteka v SV, je narejen po programu Ameriških marincev. V osnovi sta programa med seboj primerljiva, vendar prihaja do razlik predvsem zaradi drugačnih pogojev dela. Primer so lahko vadbišča, ki jih je v Sloveniji manj in so pomanjkljiva. Tako se pri nas kandidati urijo na enem in istem prostoru, kar lahko negativno vpliva na njihovo obnašanje oziroma iznajdljivost v drugačnem okolju.

Med samim usposabljanjem se kandidate v SV preverja že sproti, med samim potekom določenih tem in tako na koncu dobijo povprečno oceno. V ZDA pa kandidati svoje znanje pokažejo šele na koncu določene teme. Njihova ocena torej ni sestavljena, zato je tudi več možnosti, da določenega sklopa ne opravijo in predčasno zaključijo usposabljanje. Sicer imajo tri možnosti, vendar zagotovo to prinese tudi večji stres.

Razliko predstavlja tudi sama oprema enih in drugih kandidatov. V ZDA uporabljajo digitalne fotoaparate za opazovanje območja. S pomočjo fotografij si lažje predstavljajo kje in kako bo naloga potekala. Velik napredek predstavlja tudi trinožec za ostrostrelsko orožje, ki ga uporabljajo Američani, saj je zelo stabilen in omogoča streljanje iz vseh položajev in ne samo iz sedečega ali ležečega položaja kot naši trinožci.

7 DVIGOVANJE NIVOJA ZNANJA OSTROSTRELCEV

7.1 OHRANJANJE NIVOJA ZNANJA V ENOTI

Ostrostrelci imajo zelo širok spekter znanja, saj so že sami vstopni pogoji za pristop do usposabljanja za ostrostrelce zelo visoki. Že pridobljeno znanje pa morajo tudi ohranjati. To naj bi potekalo predvsem z vajo tistih vsebin, ki so za ostrostrelce pomembne. Pod temi vsebinami si lahko predstavljamo predvsem streljanje, da se ohranja strelska kondicija in s tem tudi omogočeno pridobivanje več podatkov za streljanje v različnih vremenskih pogojih, kar je nujno za uspešen prvi strel, ki je ključen za uspešno opravljeno nalogo. Prav tako je pomembno zalezovanje oziroma prikrito gibanje v naseljenem območju, katerega je potrebno pogosto vaditi, na tečaju pa za to temo primanjkuje časa. Pomembne teme so še izdelava opazovalnice in dela na njej in izdelava položaja za strel.

V enotah, kjer so prisotni ostrostrelci, je zelo pomembno, da ima poveljnik enote posluh za njihovo usposabljanje in jim omogoči, da se skupaj z enoto udeležijo vseh streljanj za dolgoceвно orožje in da se z njimi udeležijo terenskih usposabljanj. Na takšnih usposabljanjih lahko izvajajo izdelavo opazovalnic, opazovanje, zalezovanje, itd. Torej je veliko odvisno od samega poveljnika ostrostrelskega oddelka, saj mora imeti sposobnost, da svojemu nadrejenemu predstavi kako praktično uporabiti ostrostrelce oziroma njihova znanja pri rednem usposabljanju enote.

7.2 DVIG NIVOJA ZNANJA V ENOTI

Osnovni problem za dvig nivoja znanja in ohranjanje le tega tiči v sami organiziranosti enot, v katerih ostrostrelci delujejo. Izurjeni ostrostrelci po večini sploh ne opravljajo in ne dobivajo nalog primernih njihovemu znanju, ampak opravljajo naloge primerne za vsakega drugega vojaka v SV. Prav tak način dela pa onemogoča tudi njihovo dousposabljanje, torej nadgrajevanje znanja. Nivo znanja se v enoti lahko dvigne samo z rednim usposabljanjem, sodelovanjem z drugimi enakimi enotami in enotami, katere bi ostrostrelci lahko podpirali. Prav tako se lahko nivo znanja dvigne z deljenjem izkušenj in morda z nakupom opreme, ki bi lahko izboljšala delovanje. Verjetno pa bi bilo najbolje, če bi te enote lahko sodelovale tudi s tujimi oboroženimi silami na kriznih žariščih in pridobile še tako potrebne izkušnje iz bojnih nalog. Tako bi ostrostrelci imeli dodaten nivo znanja, ki je v SV zanemarjen, oziroma ga ni.

Večina ostrostrelcev je po naravi usmerjena k pridobivanju novih informacij, predvsem iz lastnega področja delovanja v teoretičnem in praktičnem smislu, zato se znanje lahko ohranja in dviguje na višji nivo, če so ustvarjeni pogoji za to. Problem je v slednjem, saj pogoji za delo ostrostrelcev v enotah niso najboljši, saj opravljajo večinoma stražarske naloge in niti na redna streljanja ne hodijo. Posledično težko najdejo voljo in željo po samostojnem delu, saj pridobljenega znanja zaradi takih nalog ne morejo realizirati v praksi. Poveljniki ostrostrelskega oddelka morajo zaradi takih reči redno izdelovati mesečne načrte usposabljanj na tak način, da so ostrostrelci, kljub ostalim nalogam, lahko prisotni na tekočih usposabljanjih.

Pri dvigovanju nivoja znanja je potrebno omeniti tudi razne ostrostrelske tečaje. Kot primer bi navedla tečaj Gorski ostrostrelec (angl. Mountain sniper), ki poteka v tujini. Na takšnem tečaju se ostrostrelci srečajo s streljanjem pod ekstremnimi koti, močnimi vetrovi, z nihanji v temperaturi in nadmorski višini. Poleg tega dobijo znanje iz vrvnih tehnik in podobnih veščin, ki so pomembne za preživetje v gorah. V Sloveniji nimamo poligona, ki bi omogočil usposabljanje na takšnem nivoju in v takih razmerah.

Največ znanja in informacij pa se prenaša iz prve roke, zato je zelo pomembno, da se ostrostrelci srečujejo z ostrostrelci iz drugih enot. Za primer lahko vzamemo ostrostrelce SEP in vojaške ostrostrelce. Prvi so specialisti iz področja natančnih strelcev na krajših razdaljah, v močno poseljenem območju, v situacijah s talci. Vojaški ostrostrelci pa so specialisti v neurbanem in urbanem okolju, iz področja strelcev na daljših razdaljah. Taki enoti si lahko izmenjata izkušnje, informacije in nasvete za usposabljanje in uporabo nove opreme.

Specialistična oprema je pri dvigovanju nivoja znanja zelo pomembna, saj z njeno kakovostjo raste tudi motiviranost in želja po spoznavanju novih reči. Takšen vtis sta na ostrostrelcih pustila tudi trinožec in ročna vremenska postaja.

8 PREDLOG IZBOLJŠANJA USPOSABLJANJA OSTROSTRELCEV V SV

Trenutno stanje, glede usposabljanja ostrostrelcev, je v SV zelo različno od enote do enote. V manjših enotah se redna usposabljanja lahko izvajajo, v večjih enotah pa so redna usposabljanja motena zaradi razporejanja ostrostrelcev na druge naloge, ki so v SV za enkrat prioriteta. V manjših enotah pride do težav zaradi zavarovanja nekaterih strelišč, saj je potrebno na zavarovanje postaviti 7 ali 14 vojakov, da lahko trije ostrostrelci streljajo. Strelivo, ki ga na streljanjih uporabljajo, je ustrezno, na voljo pa je letna kvota za vsako enoto.

Usposabljanje strelskih sposobnosti bi lahko izboljšali z organizacijo streljanja, ki bi potekalo enkrat mesečno (predlog: strelišče Bač) in na katerem bi se dobili vsi ostrostrelci (približno 30, to je 15 parov). Smiselno bi bilo izvesti celodnevno streljanje, saj bi s tem rešili problem z zavarovanjem strelišča, zmanjšali bi stroške pri logistiki, pa še ostrostrelci bi lahko med seboj izmenjali informacije.

Za pridobitev novih znanj bi bili zelo primerni tečaji v tujini, ki pa so, žal, tudi precej dragi in morda ravno zato tako nedostopni našim ostrostrelcem. Vseeno pa bi morda v prihodnje lahko razmišljali o pošiljanju primernih kandidatov na tečaje kot so gorski ostrostrelec, ostrostrelec v urbanem okolju, tečaj za protimaterialno puško 12,7 mm, streljanje iz helikopterja in podobno. Nadaljevalne tečaje za ostrostrelce na ostrostrelski puški PGM Mini Hecate .338 LM in PGM Hecate II .50 BMG, bi lahko organizirali tudi v Sloveniji.

Na bojiščih se ostrostrelci hitro lahko znajdejo v položaju, ko morajo navajati minometno ali artilerijski podporo. Zato bi bilo primerno, da bi v bojnih enotah nekajkrat na leto imeli ostrostrelci možnost navajanja minometne ali artilerijske podpore

Inštruktorji iz področja usposabljanja ostrostrelcev sodelujejo med seboj, nadgrajujejo svoje znanje in nivo usposobljenosti, zato je izvedba tečaja vedno boljša.

Predvsem pa se napredek na nivoju usposabljanja ostrostrelcev lahko pridobi v enotah samih. Enote bi se morale pogosteje usposabljati ter sodelovati, tudi z ostalimi enotami. Usposabljanje bi moralo potekati bolj raznoliko, težavnost bi se morala postopoma nadgrajevati in uvajati naprednejše načine izvajanja vaj in usposabljanja. Predvsem pa bi bilo treba usposabljanje prilagajati oziroma približati razmeram na bojišču.

9 ZAKLJUČEK

Namen zaključne naloge je bil predstaviti usposabljanje ostrostrelcev v SV in pri marincih v ZDA ter primerjati usposabljanji med seboj. Tematika je zelo zanimiva, ugotovitve pa bi se lahko prenesle tudi v prakso.

V sklepnem delu zaključne naloge lahko predstavimo ugotovitve in odgovorimo na vprašanja, ki smo si jih zastavili v uvodnem delu naloge. Ostrostrelci za opravljanje svojega dela potrebujejo širok spekter znanja. Zato je že sam selektivni postopek za izbiro kandidatov narejen v smislu, da se lahko prijavijo le najboljši iz VED-ov izvidnika, SE ali vojaške policije, kateri imajo že predhodno več znanja in sposobnosti kot navadni vojaki. Njihove naloge so zelo specifične. Za uspešno reševanje teh nalog pa morajo ostrostrelci ohranjati nivo znanja oziroma ga celo nadgrajevati. V SV je vsekakor premalo poudarka na slednjem, zato imajo ostrostrelci občutek, da jih organizacija ne uporablja pri nalogah v zadostni meri in da so postavljeni na stranski tir. Morda bi bilo zato potrebno z njihovimi nalogami in uporabo ostrostrelcev v enotah seznaniti tudi poveljnike. Tako bi se lahko urili tudi z drugimi enotami in bi bili večkrat postavljeni v vloge, ki bi bile primerljive tistim na bojišču.

Največja razlika med usposabljanjem ostrostrelcev v SV in ostrostrelcev pri marincih v ZDA je v izkušnjah. V ZDA imajo več izkušenj iz bojišč, poveljniki enot vedo, da ostrostrelce lahko uporabijo tudi za naloge zalezovanja, izvidovanja in opazovanja in jih za to tudi uporabljajo v bojih. Včasih lahko na ta način ostrostrelci rešijo enoto pred kakšnimi nevarnostmi, npr. opazijo sovražnika, ki jim postavi IED in o tem enoto obvestijo. V ZDA imajo tudi boljše pogoje za usposabljanje, saj imajo večje vadbene poligone, boljše opremljena strelišča pa tudi boljše in več opreme.

Če pričnemo razmišljati o načinu uvajanja izboljšav v program usposabljanja ostrostrelcev, se znajdemo v težavah, saj izboljšava opreme in nadgradnja usposabljanja potrebujeta dodatne finančne in človeške vire, ki pa niso vedno na dosegu roke. Zato se na tej točki lahko za enkrat ustavimo s pozitivno mislijo na prihodnost, saj bomo šele takrat lahko izpolnili našo vizijo.

LITERATURA

ANŽIČ, Boštjan (2009). Diplomsko delo: Razlika med vojaškim in policijskim ostrostrelcem. Ljubljana. FVV.

BROOKESMITH, Peter (2000). SNIPER. New York: St. Martin's Press.

Catalogue PGM

FM 1-3B (1981) U.S. Marine Corps. Sniping. Washington D.C.

FM 3 – 05.222 (2003) Headquarters Department of the Army. Special Forces Sniper Training and Employment. Washington D.C.

GUTMAN, Albin (2006). STRELNI DALJNOGLED SCHMIDT & BENDER PM II, NAVODILO ZA UPORABO IN VZDRŽEVANJE.

KURDIJA, Tomaž (2008). Selekcija za Oddelek Posebne Policijske Taktike – PEST v 17. BVP. Častno in predano, marec št. 5: 6 – 7.

MCNAB, Chris (2007). ENDURANCE TECHNIQUES. London: Brown Books.

MORS (2011). Program osnovnega vojaško-strokovnega usposabljanja za vojaka - VED A11103 – OSTROSTRELEC. Ljubljana.

OBLAK, Nataša (2011). Za to nalogo si izbran. REVIJA SLOVENSKA VOJSKA, 25.11.: 18 – 19.

Ostrostrelska puška PGM Hecate II .50 BMG
http://www.pgmprecision.com/en_US/fusils/hecate2.html (Internetni vir: 04.11. 2012)

PEROVŠEK, Uroš (Učno gradivo). OSNOVE KONSTRUKCIJE OROŽJA

PEŠEC, Mojca, ZORE, Ivan, POTOČNIK, Branko, ZUPANČIČ, Radovan, SKOBE, Pavel, LATINOVIČ, Marko (1996). Priročnik USPOSABLJANJE OSTROSTRELCEV V SLOVENSKI VOJSKI. Ljubljana: Uprava za razvoj.

PLASTER, John L. (1993). The Ultimate Sniper. Boulder, Colorado. Paladin Press.

RKMAN, Ilija (1984). Maskiranje. Beograd: Vojnoizdavački zavod.

Selektivni postopek za ostrostrelce pri marincih v ZDA:
<http://www.usmcsniper.org/hogsden/becoming.htm> (Internetni vir: 16.6.2009)

Strelni daljnogled Nightforce NXS 5,5 – 22 X 50 <http://www.opticsplanet.com/nightforce-55-22x-nxs-riflescope.html> (Internetni vir: 04.11.2012)

Strelni daljnogled Schmid und Bender 3-12 x 50 PM II LP: <http://www.optics-trade.eu/shop/en/schmidt-bender-3-12x50-pm-ii.html> (internetni vir: 04.11. 2012)

VINKOVIČ, Branko (2009). Selekcija za »Oddelek Posebne Policijske Taktike« v 17. BVP. Častno in predano, julij št. 8: 4 – 6.

VODOPIVEC, Franc (2011a). PRIROČNIK ZA OSTROSTRELCE. Ljubljana: PDRIU.

VODOPIVEC, Franc (2011b). Ostrostrelna puška FN Ultima Ratio Commando. Ljubljana: PDRIU.

VODOPIVEC, Franc (2011c). Ostrostrelna puška FN Mini Hecate. Ljubljana: PDRIU.

SEZNAM SLIK

Slika 1: Ostrostrelska puška PGM Ultima Ratio Commando I .308 WIN	6
Slika 2: Strelni daljnogled Schmid und Bender 3-12 x 50 PM II LP	6
Slika 3: Ostrostrelska puška PGM Mini Hecate .338 LM.....	7
Slika 4: Ostrostrelska puška PGM Hecate II .50 BMG	8
Slika 5: Strelni daljnogled Nightforce NXS 5,5 – 22 X 50	9
Slika 6: Nočnogled Simrad KN 252.....	10

SLOVAR TUJIH IZRAZOV IN KRATIC

BVP	bojno vozilo pehote
FN	Nacionalna tovarna (Fabrique Nationale) je vodilna belgijska tovarna na področju pehotne oborožitve
IED	improvizirano eksplozivno telo (angl. Improvised explosive device)
Mušketeta	je dolgo in težko strelno orožje, pri katerem je notranjost cevi gladka. Polni se od spredaj, krogla mora biti manjša kot je premer cevi, zato da se lahko spusti v cev.
OT	oklepni transporter
PINK	poveljevanje in kontrola
PRC 04	prenosna VHF radijska naprava (TADIRAN)
PRC 40	prenosna HF radijska naprava (TADIRAN)
RRC 05	ročna radijska naprava (HARRIS)
SE	specialna enota
SEP	specialna enota policije
SV	Slovenska vojska
TCCC	taktična oskrba ranjenca pod ognjem
TRO	temeljno rokovanje z orožjem

IZJAVA O AVTORSTVU

Kandidatka desetnica Vesna Škof izjavljam, da sem avtorica zaključne naloge z naslovom Usposabljanje ostrostrelcev, ki sem jo napisala pod mentorstvom stotnika Borisa Stankoviča in somentorstvom višjega štabnega vodnika Andreja Mraka.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je zaključna naloga izključno rezultat mojega lastnega dela,
- so vsa dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v zaključni nalogi, navedena oziroma citirana v skladu z SOP ŠČ za izdelavo in oblikovanje zaključne naloge na ŠČ,
- se zavedam, da je plagiatorstvo kaznivo po Zakon-u o avtorskih in sorodnih pravicah, (uradno prečiščeno besedilo – ZASP UPB3, Uradni list RS, št. 16/2007, z dne 23.2.2007), prekršek pa podleže tudi ukrepom disciplinske odgovornosti v skladu z Zakonom o obrambi in Pravili službe v Slovenski vojski,
- se zavedam posledic, ki jih dokazano plagiatorstvo lahko predstavlja za predloženo zaključno nalogo in moj status v Slovenski vojski.

S podpisom se odrekam vsem materialnim pravicam v zvezi z zaključno nalogo in dovoljujem uporabo zaključne naloge v študijske namene.

V Mariboru, dne 14.11.2012

Podpis: des. Vesna Škof